

ΙΑ02 Προϊστορική Αρχαιολογία Α΄ «Εισαγωγή στην Αιγαιακή Προϊστορία»

Με δεδομένη την ανάγκη σας να μελετήσετε το διατιθέμενο σύγγραμμα *Οι Πολιτισμοί του Αιγαίου* (ένα εξαιρετικό αλλά ιδιαίτερα πυκνό αρχαιολογικό εγχειρίδιο) κρίθηκε σκόπιμο να σας δοθούν κάποιες κατευθυντήριες γραμμές για την έμφαση της μελέτης σας, με την αναγκαία υπόμνηση ότι, αν και αυτές είναι ενδεικτικές των θεμάτων που μπορούν να εξεταστούν, **δεν** δεσμεύουν το *σύνολο* των πιθανών αντικειμένων για τα οποία μπορείτε να εξεταστείτε.

Εξεταστέα ύλη από το προτεινόμενο διατιθέμενο σύγγραμμα

R. Treuil, P. Darcque, J.-Cl. Poursat, G. Touchais, *Οι Πολιτισμοί του Αιγαίου κατά τη Νεολιθική και την Εποχή του Χαλκού* (ελληνική μετάφραση Ο. Πολυχρονοπούλου, Α. Φίλιππα-Touchais), Αθήνα 1996: «Εισαγωγή», σελ. 89-122· Πρώτο Βιβλίο¹ («Νεολιθική εποχή και Πρώιμη Χαλκοκρατία»), σελ. 125-209· Δεύτερο Βιβλίο («Η περίοδος των κρητικών ανακτόρων»), μόνον τα κεφάλαια III και V, σελ. 268-302 και 345-383· Τρίτο Βιβλίο («Ο μυκηναϊκός κόσμος και ο περίγυρός του»), τα κεφάλαια I, II και III, σελ. 403-555.

Αξιοποιείτε επίσης τις σημειώσεις σας, καθώς και το εποπτικό υλικό που έχει αναρτηθεί στην ηλεκτρονική τάξη του μαθήματος.

Σημεία στα οποία μπορεί να εστιάσει η μελέτη σας

(σελίδες και εικόνες παραπέμπουν στο προαναφερθέν διατιθέμενο σύγγραμμα των Treuil et al. 1η εκτύπωση 1996)

Γενικά:

- Γενική γνώση του χρονολογικού και γεωγραφικού πλαισίου των πολιτισμικών ακολουθιών, ιδιαίτερα των πολιτισμών της Εποχής του Χαλκού, καθώς και μια γενική εποπτεία των σημαντικότερων θέσεων της εκάστοτε φάσης. **Επισημαίνεται ότι στοιχειώδεις γνώσεις γεωγραφίας θεωρούνται για ευνόητους λόγους απαραίτητες.**
- Εξοικείωση με την εξέλιξη του υλικού πολιτισμού: βασική αναγνώριση και χρονολογική τοποθέτηση του περιεχομένου των εικόνων 8, 9, 15, 25-26, 37-39, 43, 51-58 του διατιθέμενου συγγράμματος με την υποβοήθηση του αναρτημένου εποπτικού υλικού των παρουσιάσεων.
- Γνώση της σημασίας του συνόλου των Λακκοειδών τάφων των Μυκηνών (σελ 346-348), στοιχείων κοινωνικής οργάνωσης και θρησκευτικών αντιλήψεων των κοινωνιών των αρχών της Ύστερης Χαλκοκρατίας (σελ 373-376), καθώς και της συζήτησης για τις σχέσεις της ηπειρωτικής Ελλάδας και των νησιών του Αιγαίου με την Κρήτη καθώς και το εύρος και την ένταση των ανταλλαγών στο Αιγαίο την ίδια εποχή (αρχή Ύστερης Εποχής του Χαλκού) (σελ 377-380)

¹ Ο όρος «Βιβλίο» αναφέρεται στις ενότητες του εν λόγω συγγράμματος.

- Γνώση της γενικότερης εξέλιξης του μυκηναϊκού κόσμου (σελ 454-458)

Ειδικότερα:

- Χαρακτηριστικά του Νεολιθικού τρόπου ζωής
- Η χρήση των ορυκτών πρώτων υλών κατά τη Νεολιθική εποχή και την Πρώιμη Εποχή του Χαλκού
- Οι «Οικίες με Διαδρόμους» της Πρωτοελλαδικής II και η μνημειακή αρχιτεκτονική στην Πρώιμη Χαλκοκρατία
- Ταφικά έθιμα της Πρώιμης Χαλκοκρατίας (Πρωτοελλαδικά - Πρωτοκυκλαδικά)
- Ειδώλια της Πρώιμης Χαλκοκρατίας (με έμφαση στα Πρωτοκυκλαδικά II)
- Αρχιτεκτονική της Μεσοελλαδικής περιόδου
- Ταφικά έθιμα της Μεσοελλαδικής περιόδου
- Ταφική αρχιτεκτονική (τύποι τάφων) της μυκηναϊκής περιόδου: λακκοειδείς τάφοι, λαξευτοί θαλαμωτοί και κτιστοί θολωτοί τάφοι (σελ. 354-358 και 504-512 του εγχειριδίου)
- Σύγκριση Υστεροελλαδικών και Μεσοελλαδικών ταφικών εθίμων με έμφαση στις Υστεροελλαδικές καινοτομίες
- Μυκηναϊκά ανάκτορα: δόμηση και διακόσμηση
- Μυκηναϊκή θρησκεία (προσέξτε ιδιαίτερα τα ονόματα θεοτήτων στα τεκμήρια της Γραμμικής Β γραφής και το φαινόμενο του Κρητομυκηναϊκού «συγκρητισμού»)
- Θεωρίες για την κατάρρευση του μυκηναϊκού ανακτορικού κόσμου

Παρακαλώ να σημειώσετε ότι τα παραπάνω δεν δεσμεύουν το σύνολο των θεμάτων στα οποία ίσως κληθείτε να εξεταστείτε

Καλή μελέτη σε όλους!

Ο διδάσκων

Βασίλης Πετράκης

Επίκουρος Καθηγητής

Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών